

RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1083606
 afdelingsnaam: Leefomgeving / Ruimtelijke Kwaliteit
 steller: Marc Dols
 telefoonnummer: 035 629 22 37

onderwerp: Afronding Corona Herstelagenda

Voorstel

- De reserve Corona Herstelagenda nog tot en met 31 december 2023 in stand te houden;
- Het in 2022 niet benutte budget uit de reserve Corona Herstelagenda ook in 2023 beschikbaar te stellen, daarvoor €490.000 te onttrekken uit de reserve Corona Herstelagenda en de begroting 2023 als volgt te wijzigen:

Programma		Lasten	Baten	Saldo
1	Wonen en leven (Maatregelen F1, F2, F4, F5)	183		183
2	Zorg (Maatregelen A2, A4, B2)	225		225
3	Werken (Maatregelen D1, E3)	82		82
5	Financiën en grondexploitaties (onttrekking uit de reserve Corona Herstelagenda)		-490	-490
Totaal begrotingswijziging		490	-490	0

-voordeel/+ nadeel

Bedragen x € 1.000

- Het college mandaat te verlenen om binnen het doel en het saldo van de bestemmingsreserve Corona Herstelagenda onttrekkingen te doen op basis van de werkelijk gemaakte kosten, maar niet meer dan de begrote onttrekking.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	ORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Afronding Corona Herstelagenda	Enkele maatregelen uit de Corona Herstelagenda hebben baat bij extra tijd om de gestelde doelen af te ronden. De raad wordt verzocht om budget voor deze maatregelen in 2023 beschikbaar te stellen.	Commissie Bestuur en economie 15 februari 2023	Commissie Bestuur en economie 15 februari 2023	Gemeenteraad 8 maart 2023

Samenvatting

Op 6 oktober 2021 heeft de gemeenteraad de [Hilversumse Corona Herstelagenda \(oktober 2021 – oktober 2022\) \(CHA\) vastgesteld](#) (zie bijlage 2). De agenda kende een oorspronkelijke looptijd van oktober 2021 tot oktober 2022, met uitloop in de afronding tot eind 2022. Bij het vaststellen van de Corona Herstelagenda is de bijgevoegde eindevaluatie toegezegd (zie bijlage 1). Bij de tussentijdse evaluatie in de zomer van 2022 werd verwacht dat enige achterstand in de uitvoering van de maatregelen kon worden ingehaald. Een deel van de vastgestelde maatregelen is echter nog niet of niet volledig afgerond als gevolg van personeelstekorten op de arbeidsmarkt, heroriëntatie in de uitvoering van maatregelen en de in het voorjaar van 2022 geldende contactbeperkende maatregelen. Aan de raad wordt daarom verzocht om het niet benutte budget ook in 2023 beschikbaar te stellen en €490.000 te onttrekken uit de reserve Corona Herstelagenda. Daarmee wordt de reserve een jaar langer in stand gehouden tot en met 31 december 2023 en kunnen de beoogde maatregelen alsnog worden afgerond.

Inleiding

Middels de Corona Herstelagenda zetten we samen met onze partners in de stad in op een duurzaam herstel van de negatieve effecten van de coronacrisis. Dit alles met als doel om een impuls te geven aan de Hilversumse samenleving om de toenemende kansenongelijkheid en tweedeling als gevolg van corona een halt toe te roepen. Zo dragen we bij aan een gezond en sterk Hilversum voor de komende jaren, zowel vanuit sociaal als economisch perspectief. De agenda is een mix van maatregelen uit de crisisperiode die doorlopen in de herstelperiode, en nieuwe maatregelen die bijdragen aan een duurzaam herstel. De agenda had een looptijd van oktober 2021 tot oktober 2022. Op 7 juni 2022 is de raad middels [RIB 2022-40](#) tussentijds geïnformeerd over de uitvoering van de in de Herstelagenda vastgestelde maatregelen.

Inmiddels is een groot deel van de maatregelen grotendeels of doorlopend uitgevoerd en hebben we veel van de maatregelen uit de agenda gerealiseerd. Zo is onder meer gestart met de gebiedsagenda centrum, is festival OPEN035 georganiseerd, zijn de mogelijkheden voor inloop en ontmoeting van kwetsbaren vormgegeven en is er gewerkt aan een sociale wijkmonitor waarmee we beter zicht kunnen krijgen op vraag en aanbod. Van de €1,6 miljoen die door de raad beschikbaar is gesteld, is inmiddels bijna €1 miljoen ook daadwerkelijk uitgegeven. Voor het andere deel van de plannen is bij de eindevaluatie in de bijlage aangegeven dat niet alle plannen in 2022 uitgevoerd konden worden door uiteenlopende omstandigheden. Zo kon er nog geen extra Wmo-consulent worden geworven als gevolg van personeelstekorten, is de extra inzet op suicidepreventie en nazorg vertraagd en zijn de plannen rondom OPEN035 nog niet volledig afgerond door een latere start als gevolg van de contactbeperkende maatregelen in het voorjaar. Ook enkele andere maatregelen hebben hier last van gehad en zijn daardoor niet of niet volledig afgerond. Voorgesteld wordt daarom om voor deze maatregelen het niet benutte budget ook in 2023 beschikbaar te stellen, daarvoor €490.000 te onttrekken uit de reserve Corona Herstelagenda, daarmee de reserve nog tot 31 december 2023 in stand te houden en zo de nog openstaande maatregelen af te ronden. De maatregelen die nog dienen te worden afgerond zijn de volgende (de maatregelen worden toegelicht bij argumenten en kanttekeningen onder beslispunt 2):

- **Sociaal: Stimuleren van gelijke kansen**
  - o A2 – Begeleiding in de wijk versneld doorontwikkelen
  - o A4 – Ontwikkelen van een sociale kaart voor inwoners en professionals
  - o B2 – Doorontwikkelen van suicidepreventie en nazorg
- **Economisch: Herstel van economie en stad**
  - o D1 – Versnellen van en een impuls geven aan de (regionale) Human Capital Agenda (HCA)
  - o E3 – Impuls aan digitalisering MKB via SPOT035
  - o F2 – Vergroten culturele aanbod in de wijken

Maatschappelijke impact

Bij het opstellen van de herstelagenda gingen we uit van vier onzekerheden rondom de ontwikkeling van de coronapandemie: (1) de duur van de coronacrisis, (2) de volledige omvang van de impact van corona op de samenleving, (3) de mate waarin wij als overheid herstel moeten initiëren ten opzichte van herstel dat vanzelf gaat en (4) de beschikbaarheid van (externe) financiering. Inmiddels zijn we ruim een jaar verder na vaststelling van de Corona Herstelagenda en hebben we een beter beeld van effecten van de coronapandemie op de langere termijn. Ook nu hebben we in november 2022 gekeken hoe de maatschappelijke impact van de coronacrisis zich tot op heden heeft ontwikkeld. In het algemeen kunnen we stellen dat de gesignaleerde impact bij het vormgeven van de herstelagenda zich niet veel anders heeft ontwikkeld dan we toen signaleerden. Afgezien van opnieuw contactbeperkende maatregelen aan het begin van 2022 zien we dat zowel de sociale als economische domeinen van de samenleving aan het herstellen zijn. Tegelijkertijd blijft de conclusie uit de Corona Herstelagenda in stand dat bepaalde inwoners en (delen van) sectoren harder worden geraakt dan anderen, alhoewel de omvang van dat probleem over het algemeen minder wordt of niet goed zichtbaar is. Ook wordt de samenleving opnieuw geconfronteerd met de effecten van nieuwe of al reeds bestaande crises (o.m. crises rondom energie- en inflatiekosten, vluchtelingen en -migratie, woningmarkt en krapte op de arbeidsmarkt). De langdurige effecten van de coronapandemie spelen vooral een rol bij horecaondernemers, culturele instellingen en het openbaar vervoer. In het sociale domein is vooral aandacht voor blijvende effecten door long covid, (langdurige) psychische problemen, financiële kwetsbaarheid en jongeren, jongvolwassenen en (oudere) inwoners met eenzaamheid.

Probleemstelling/doel

De raad wordt verzocht het niet benutte budget ook in 2023 beschikbaar te stellen en een bedrag van €490.000 te onttrekken uit de reserve Corona Herstelagenda om daarmee de eerder vastgestelde maatregelen zo volledig mogelijk af te ronden in 2023. Door afronding van de maatregelen kan het in de Corona Herstelagenda (oktober 2021 - oktober 2022) beoogde duurzame herstel worden gerealiseerd.

Argumenten

1.1. De reserve is ook in 2023 nog nodig voor het financieren van de nog af te ronden maatregelen uit de Corona Herstelagenda;

De uitvoering van enkele maatregelen uit de Corona Herstelagenda heeft vertraging opgelopen. In tegenstelling tot wat eerder werd verwacht is de reserve Corona Herstelagenda daarom ook in 2023 nodig om nog niet afgeronde maatregelen af te kunnen ronden.

2.1 Door uitvoering van A2 – (Impuls aan) Begeleiding in de wijk alsnog mogelijk te maken ontstaat er meer ruimte om als gemeente betrokken te blijven bij de uitvoering van begeleiding in de wijk;

De impuls is nog steeds nodig om ruimte te creëren bij vaste medewerkers zodat zij af kunnen schalen van lopende indicaties naar begeleiding in de wijk. Door het creëren van tijd bij die medewerkers, vinden gesprekken met inwoners, maar vooral ook met zorgaanbieders plaats. We proberen op deze manier een mindshift te creëren van denken in indicatie naar denken in algemene voorziening. De extra investering draagt bij aan genoemde gedragsverandering bij begeleiders. De ervaring leert dat dit extra tijd vraagt vanuit de Wmo-consulenten. Eind september heeft het samenwerkingsverband met Versa, Mee, Kwintes en Sherpa, ingeschreven op de subsidieregeling Begeleiding in de Wijk 2023. Met deze subsidie (€690.000) worden de activiteiten voor Begeleiding in de Wijk bekostigt. Deze subsidie is alleen voor de activiteiten die door het samenwerkingsverband worden uitgevoerd. We zien echter dat we als gemeente betrokken moeten blijven als aanjager en regievoerder. Zeker als het gaat om houding en gedrag en het aanjagen van het afschalen van maatwerk naar algemene voorzieningen.

2.2 Door uitvoering van A4 – Ontwikkelen van een sociale kaart voor inwoners en professionals kunnen mensen sneller en beter de weg vinden in het sociaal domein;

De maatregel betreft het opzetten van een sociale kaart en het versterken van communicatie over laagdrempelige dagbesteding en begeleiding in de wijk. We merken in coronatijd dat mensen minder snel hulp vragen, en dat vraagstukken dus langer blijven liggen en zo echte problemen kunnen worden. Door snel de juiste hulp te vinden kunnen vraagstukken eerder worden getackeld. Met meer communicatie over mogelijkheden van hulp in de wijk, willen we mensen stimuleren om sneller om hulp te vragen. We weten dat mensen het vinden van de weg best lastig vinden, in een ontwikkelend sociaal domein. De uitvoering in 2022 is vertraagd maar de wens voor een sociale kaart blijft in stand. De verwachting is dat we in Q3 2023 daadwerkelijk een sociale kaart hebben.

2.3 Door uitvoering van B2 – Doorontwikkelen van suïcidepreventie en nazorg kunnen we de alternatieve aanpak voor suïcide nazorg alsnog realiseren;

De coronacrisis heeft het mentale welbevinden van mensen negatief beïnvloed. Het budget was in eerste instantie bedoeld voor het project Suïcide Nazorg (SuNA), dat beoogt om recidive (terugval) onder mensen die een poging doen te verkleinen. Er is een uitgebreide verkenning gedaan naar mogelijkheden om SuNA in het Hilversum op te zetten met partners. Helaas bleek dat organisatorisch en financieel niet haalbaar te zijn. Vervolgens zijn we gestart met het opzetten van alternatieve maatregelen. Door deze switch heeft de aanpak vertraging opgelopen. Ook is het budget nog nodig om te overbruggen totdat de structurele middelen vanaf Q3 beschikbaar zijn vanuit de nieuwe agenda Wmo-Welzijn. Middels de middelen willen we inzetten op het opstarten van een lotgenotengroep voor mensen suïcidale gedachten en gatekeeperstrainingen voor het versterken van de signaleringsfunctie van professionals.

2.4 Door uitvoering van D1 – Versnellen van en een impuls geven aan de (regionale) Human Capital Agenda (HCA) kan de regionale arbeidsmarkt wendbaarder worden gemaakt;

De coronacrisis heeft kwetsbaarheden op de arbeidsmarkt uitvergroot en de noodzaak laten zien van een regio brede HCA. Oorspronkelijk dachten we dat we dit konden realiseren door een bijdrage aan de (hoognodige) Human Capital Agenda Regio Utrecht en vertaling daarvan naar een uitvoeringsprogramma voor de Gooi & Vechtstreek. Ondanks een opdracht van de Regionale Werkkamer en inspanningen door een kwartiermaker is het regionale uitvoeringsprogramma niet tot stand gekomen. Tegelijkertijd zijn er veel actuele arbeidsmarkt- en human capital vraagstukken voor onze regio. Daar zetten we ons gezamenlijk in voor een toekomstbestendige beroepsbevolking en aanpakken van de arbeidsmarktkrapte in de cruciale sectoren Zorg, ICT, Onderwijs, Techniek en de Creatieve Industrie. Door middel van de gelden uit de reserve Corona Herstelagenda kan worden ingezet op een gedragsinterventieplan om de leercultuur bij bedrijven en individuen te stimuleren en daarmee hun wendbaarheid op de arbeidsmarkt te vergroten. Ook willen we een subsidie geven aan Stichting Één Uur voor de Toekomst en de U-TECH Community voor de kwartiermakersfase van hun projectplan om samen met vo-scholen in Amersfoort en Hilversum scholieren kennis te laten maken met en te enthousiasmeren voor een beta-technische opleiding en baan.

2.5 Door uitvoering van E3 – Impuls aan digitalisering MKB via SPOT035 kan het lokale MKB worden versterkt op gebied van verdere digitalisering;

Mede door corona is de digitale transitie versneld. Voor het brede mkb heeft dit allerlei gevolgen die het nog noodzakelijker maken om mee te gaan in deze transitie, ook voor het MKB in Hilversum. Zo zijn zowel de verwachtingen en eisen van klanten, banken als verzekeraars vergroot met betrekking tot online winkelen, bijvoorbeeld op het gebied van cyber security en milieu. Door middel van de impuls uit de reserve Corona Herstelagenda kunnen we dit initiatief ondersteunen en kunnen we het wegvallen van twee co-financieringspartners als gevolg van gewijzigde prioriteiten opvangen. Op die manier kunnen we zorgen voor een wendbaar mkb die bestand is tegen de uitdagingen van de

verdere digitalisering. Ook faciliteren we daarmee ons innovatief mkb zo optimaal mogelijk waardoor zij haar koppositie kan behouden.

2.6 Door uitvoering van F2 – Vergroten van culturele aanbod in de wijken kunnen we voortbouwen op het succes van OPEN035 en ook het culturele aanbod in de wijken versterken;

Vanuit de oorspronkelijk toegekende bijdrage aan vier culturele maatregelen uit de herstelagenda is een uitvoerig plan ingediend voor het opzetten van het concept OPEN035. Dit plan is opgebouwd uit twee componenten: 1: de stad laten zien wat er allemaal is op gebied van kunst en cultuur (inclusief ondersteuning van innovatie en het koppelen van leegstand aan cultuur) 2: ter versterking een deel van het culturele aanbod ook in de wijken te laten terugkomen na een verkenning welk cultureel aanbod gewenst is in de wijken. Vanwege de beperkte tijd na besluitvorming en subsidieverlening zijn de culturele instellingen alleen in staat geweest Open035 te organiseren, ook mede als gevolg van de contactbeperkende maatregelen in het begin van 2022. Het resterende budget is nodig voor de vervolgstap: het gezamenlijk aanbieden van activiteiten in de wijk die toegespitst zijn op de behoeften van de inwoners. Een deel van de subsidie wordt ingezet voor het organiseren van bijeenkomsten in de wijk in samenwerking met welzijnspartners zoals Hilversummers.nl. Tijdens de bijeenkomsten wordt verkend waar de behoeften van de wijkbewoners liggen. Hierna worden deze activiteiten daadwerkelijk georganiseerd. Zichtbaarheid in de wijk is hierbij een belangrijk aandachtspunt. De doorlooptijd voor deze acties is tot in het late voorjaar. De concrete resultaten en uitkomsten van zowel de bewonerssessies alsook de daaruit voortvloeiende activiteiten komen terug bij de tweede editie van het succesvolle Open035. Dat evenement vindt plaats op 2 september 2023.

3.1 Het mandaat geeft het college de mogelijkheid om enkel de gerealiseerde uitgaven aan de reserve te onttrekken.

Indien van toepassing worden, ondanks de begrote onttrekkingen, alleen de gerealiseerde uitgaven conform het bestedingsdoel onttrokken. Bij het afsluiten van de reserve vallen restanten als gevolg van lagere onttrekkingen tot vrijval in de algemene middelen.

Kanttekeningen

1.1. De bij de Corona Herstelagenda vastgestelde onvoorspelbaarheden zijn minder ernstig maar vormen nog steeds een grote mate van onzekerheid;

Op het moment van schrijven bevinden we ons in Nederland in betrekkelijk rustig vaarwater voor zover de coronapandemie betreft. Tegelijkertijd gelden de vier onzekerheden uit de coronapandemie nog steeds:

1) de duur van de coronacrisis,

Uit actuele voorbeelden blijkt dat het virus nog steeds de mogelijkheid heeft om zich te verspreiden. Ook kan een besmettelijkere variant zich nog steeds voordoen met alle gevolgen van dien.

2) de volledige omvang van de impact van corona op de samenleving en (3) de mate waarin wij als overheid herstel moeten initiëren ten opzichte van herstel dat vanzelf gaat

Zoals in de inleiding al benoemd lijkt de zichtbare schade die is opgelopen tijdens de pandemie periode zich langzaam maar zeker te herstellen en is de rol van de overheid daarin beperkter. Tegelijkertijd is er tijdens de pandemie een hoop onzichtbare schade ontstaan variërend tussen long covid klachten tot schuldenproblematiek en een verdere tweedeling in de samenleving. Deze laatste wordt daarnaast extra versterkt als gevolg van de effecten van voortdurende crises op de woning- en arbeidsmarkten en nieuwe crises die mede zijn ontstaan door de oorlog in Oekraïne (o.m. de energie en inflatiecrises).

4) de beschikbaarheid van (externe) financiering.

De vierde onvoorspelbaarheid over de beschikbaarheid van (externe) financiering voor de maatregelen uit de herstelagenda is wel verzacht doordat de financiële bijdrage van het Rijk in de circulaire in 2021 hier voldoende dekking voor bood. Daarnaast voeren we ook met de provincie gesprekken over het koppelen van herstelmaatregelen aan de subsidie 'Versterken Maatschappelijke Sector Noord-Holland 2021'.

2.1 De aangevraagde hoogte van de onttrekking aan de reserve is afgewogen tegen het belang en de meerwaarde van de voorgestelde maatregelen;

Bij het vaststellen van de Corona Herstelagenda zijn nut en noodzaak van de voorgestelde maatregelen voor het herstel van corona afgewogen. Daarmee is in beeld gebracht wat minimaal nodig is om de maatregelen uit te voeren. Een lagere onttrekking aan de reserve van de voorgestelde maatregelen zal een gevolg hebben voor de beoogde impact van de maatregelen. Maatregelen zullen dan gedeeltelijk uitvoerbaar zijn maar de effectiviteit en robuustheid van de voorgestelde maatregelen zijn dan in het geding. Niet toekennen van het aangevraagde budget leidt ertoe dat de maatregelen uit reguliere budgetten gefinancierd dienen te worden, de uitvoering van de maatregel loopt hierdoor mogelijk vertraging op of ander beleid komt mogelijk in geding.

Financiën, middelen & capaciteit

De Reserve Corona Herstelagenda is gericht op maatregelen en (beleids)initiatieven die leiden tot herstel of ondersteuning van Hilversumse organisaties, ondernemers en inwoners. De reserve Covid-19 is bedoeld voor het dekken van lokale uitgaven die veroorzaakt worden door de coronacrisis, waarvoor geen compensatie van de Rijksoverheid beschikbaar is en essentiële en/of maatschappelijke dienstverlening betreffen voor de Hilversumse samenleving. Daarmee is het eerste belang het financieren van de maatregelen ter bestrijding van de coronacrisis.

Voor de reserve Corona Herstelagenda is €1,6 miljoen beschikbaar gesteld. Vooruitlopend op de definitieve uitgaven in de jaarrekening 2022 is de verwachting dat sinds het vaststellen van de herstelagenda circa €1 miljoen uit de reserve zal zijn uitgegeven (zie ook de restantbedragen in de eindexamen in de bijlage). De verwachting is daarmee dat eind 2022 circa €650.000 niet is uitgegeven omdat een klein deel van de maatregelen uit de Corona Herstelagenda lager zijn gerealiseerd dan begroot of nog niet volledig zijn afgerond. Het budget dat in 2022 niet gebruikt is, valt bij de afsluiting van 2022 automatisch vrij in de reserve Corona Herstelagenda. Om ook de resterende maatregelen nog af te ronden wordt daarom middels voorliggend voorstel gevraagd om in 2023 €490.000 te onttrekken uit de reserve Corona Herstelagenda. Hiervoor wordt voorgesteld om de reserve nog één jaar in stand te houden tot en met 31 december 2023. Daarna kan de reserve worden opgeheven en kan het restant van de reserve vrijvallen aan de algemene middelen.

Om de laatste maatregelen af te ronden worden daarom de volgende onttrekkingen aan de reserve Corona Herstelagenda gedaan:

- a. Herstelmaatregel 'Begeleiding in de wijk versneld doorontwikkelen' (A2) te onttrekken aan de reserve Corona Herstelagenda voor een hoogte van € 135.000 voor capaciteit.
- b. Herstelmaatregel 'Ontwikkelen van een Sociale kaart voor inwoners en professionals' (A4) te onttrekken aan de reserve Corona Herstelagenda voor een hoogte van € 65.000 voor uitvoeringsbudget.
- c. Herstelmaatregel 'Doorontwikkelen van suïcidepreventie en -nazorg' (B2) te onttrekken aan de reserve Corona Herstelagenda voor een hoogte van € 25.000 voor uitvoeringsbudget.
- d. Herstelmaatregel 'Versnellen van en impuls geven aan de (regionale) Human Capital Agenda' (D1) te onttrekken aan de reserve Corona Herstelagenda voor een hoogte van € 15.000 voor uitvoeringsbudget.

- e. Herstelmaatregel 'Impuls aan digitalisering MKB via SPOT035' (E3) te onttrekken aan de reserve Corona Herstelagenda voor een hoogte van € 67.000 voor uitvoeringsbudget.
- f. Herstelmaatregel 'Vergroten culturele aanbod in de wijken' (F2) te onttrekken aan de reserve Corona Herstelagenda voor een hoogte van € 183.000 voor uitvoeringsbudget.

Hiervoor dient de begroting 2023 als volgt te worden gewijzigd:

		-voordeel/+ nadeel	
Programma	Lasten	Baten	Saldo
1	Wonen en leven (Maatregel F2)	183	183
2	Zorg (Maatregelen A2, A4, B2)	225	225
3	Werken (Maatregelen D1, E3)	82	82
5	Financiën en grondexploitaties (onttrekking uit de reserve Corona Herstelagenda)		-490
Totaal begrotingswijziging		490	-490

Bedragen x € 1.000

Uitvoering

Na het toekennen van de onttrekkingen uit de reserve Corona Herstelagenda zullen de laatste maatregelen uit de Corona Herstelagenda worden afgerond. Er volgt een afsluitende eindevaluatie in de jaarrekening 2023 voor de maatregelen waarvoor in 2023 budget beschikbaar wordt gesteld.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,   de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera   dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Eindevaluatie Corona Herstelagenda
2. Corona Herstelagenda (oktober 2021 – oktober 2022)